

Undersøkelse om frivillig innsats 2023

Dokumentasjonsnotat

TALL

SOM FORTELLER

NOTATER / DOCUMENTS

2024/15

Fridtjof Elgesem

I serien Notater publiseres dokumentasjon, metodebeskrivelser, modellbeskrivelser og standarder.

© Statistisk sentralbyrå

Publisert: 28. februar 2024

ISBN 978-82-587-1933-2 (elektronisk)

ISSN 2535-7271 (elektronisk)

Standardtegn i tabeller	Symbol
Ikke mulig å oppgi tall Tall finnes ikke på dette tidspunktet fordi kategorien ikke var i bruk da tallene ble samlet inn.	.
Tallgrunnlag mangler Tall er ikke kommet inn i våre databaser eller er for usikre til å publiseres.	..
Vises ikke av konfidensialitetshensyn Tall publiseres ikke for å unngå å identifisere personer eller virksomheter.	:
Desimaltegn	,

Forord

Dette notatet dokumenterer gjennomføringen av Statistisk sentralbyrås (SSB) undersøkelse om frivillig innsats 2023. Undersøkelsen ble gjennomført på oppdrag av Institutt for samfunnsforskning (ISF).

Fridtjof Elgesem ved Seksjon for personundersøkelser har hatt ansvaret for å gjennomføre undersøkelsen. Anne Abelsæth har trukket utvalget, Jan Haslund har programmert spørreskjema og hatt ansvar for å tilrettelegge data. Magnar Lillegård ved Seksjon for metoder har vært ansvarlig for vektning av dataene.

Seksjon for operasjonell forretningsstøtte har bidratt med å sette opp digitale utsendinger og å sende brev til respondenter. Seksjon for brukerkontakt har sammen med seksjon for personundersøkelser håndtert henvendelser fra respondentene underveis i datainnsamlingen.

Statistisk sentralbyrå, 31. januar 2024

Arvid Olav Lysø

Sammendrag

Dette notatet dokumenterer gjennomføringen av undersøkelsen om frivillig innsats 2023. Undersøkelsen er finansiert av Institutt for samfunnsforskning (ISF). Formålet med undersøkelsen er å kartlegge befolkningens deltagelse i frivillige organisasjoner, både i form av frivillig arbeid og økonomisk støtte. Undersøkelsen skal også kartlegge frivillig arbeid for andre organisasjoner og for privatpersoner man ikke bor sammen med.

Populasjonen er befolkningen i Norge. Utvalget på 4000 personer ble trukket tilfeldig fra Folkeregisteret, og er i alderen 16–79 år.

Dette var femte gang Statistisk sentralbyrå samlet inn informasjon om frivillig innsats. En tilsvarende undersøkelse ble gjennomført i 2017, 2014 og 2009, og temaet var en del av Omnibusundersøkelsen i andre kvartal 2004.

Det ble oppnådd intervju med 49 prosent av utvalget. Den viktigste grunnen til at vi ikke fikk flere intervju, var at vi ikke kom i kontakt med alle personene i utvalget. Andelen vi ikke oppnådde kontakt med var på 31 prosent. I tillegg var det 15 prosent som oppga at de ikke ville delta, og fem prosent som var forhindret fra å delta. I denne rapporten dokumenteres skjevheter som følge av frafallet.

Innhold

Forord	3
Sammendrag	4
1. Bakgrunn og formål	6
2. Populasjon og utvalg	7
3. Datainnsamling	8
3.1. Informasjonsmaterieil til respondentene	8
3.2. Feltperioden	8
4. Datakvalitet	10
4.1. Dekningsfeil	10
4.2. Utvalgsskjevhet	10
4.3. Frafallsskjevhet	10
4.4. Analyse av frafallet	11
5. Innsamlings- og bearbeidingsfeil	13
5.1. Innsamlingsfeil	13
5.2. Bearbeidingsfeil	13
6. Frafallsvekter	14
7. Statistisk usikkerhet og feilmarginer ved utvalgsundersøkelser	15
7.1. Standardfeil og konfidensintervall	15
7.2. Eksempel på bruk av formel og tabell	17
Referanser	18
Vedlegg A: Informasjonsbrev	19
Vedlegg B: Informasjonsbrev til foresatte	20
Vedlegg C: SMS-tekster	21
Vedlegg D: Oppfølgingsepost og SMS-tekster	22
Vedlegg E: Spørreskjema	23
Vedlegg F: Registerinformasjon	38

1. Bakgrunn og formål

Høsten 2023 gjennomførte Statistisk sentralbyrå (SSB) femte runde av undersøkelsen om frivillig innsats. Formålet med undersøkelsen er å kartlegge befolkningens deltagelse i frivillige organisasjoner, både i form av frivillig arbeid og økonomisk støtte. Undersøkelsen skal også kartlegge frivillig arbeid for andre organisasjoner og for privatpersoner man ikke bor sammen med.

I 2023 hadde undersøkelsen en gjennomsnittlig intervjuetid på 12 minutter og mediantiden var 11 minutter. Intervjuetiden varierer ut fra om respondentene har deltatt i frivillige aktiviteter og omfanget av disse.

Undersøkelsen ble gjennomført i sin nåværende form i 2009, 2014 (Revol, 2015) og sist i 2017 (Lagerstrøm, 2018). Det var også spørsmål om frivillig innsats i Statistisk sentralbyrås omnibusundersøkelse andre kvartal 2004, og i undersøkelser gjennomført av andre organisasjoner i 1998 og 2004.

Tabell 1.1 Nøkkeltall

	Antall	Prosent
Utvalg	4 000	
Avganger	22	
Bruttoutvalg	3 978	100,0
Frafall	2 042	51,4
Nettoutvalg	1 936	48,6
Innsamlingsmetode: Telefonintervju (CATI)		
Skjemalengde: 12 minutter i gjennomsnitt		
Feltperiode: 23. oktober – 22. desember 2023		

Kilde: Undersøkelse om frivillig innsats 2023, Statistisk sentralbyrå.

2. Populasjon og utvalg

Målpopulasjonen i undersøkelsen om frivillig innsats er befolkningen i Norge i alderen 16 til 79 år. Utvalget på 4 000 personer er et tverrsnitt av befolkningen som skal gi informasjon om deltagelse og holdninger til frivilligheten i Norge blant ulike befolkningsgrupper. De som bor på institusjon, på Svalbard, er i militæret eller utenriks regnes ikke som en del av populasjonen. De kan imidlertid trekkes i utvalget, men tas ut manuelt av intervjuere (avgang). Utvalget er trukket fra SSBs kopi av Folkeregisteret. Alle som var registrert bosatt på en adresse på trekk tidspunktet, det vil si i september 2023, kunne bli trukket. Alderen regnes per 31. desember 2023.

Kontakt- og reservasjonsregisteret (KRR)¹ ble brukt for å koble mobilnummer og e-postadresse til svarenhetene.

¹ Kontakt- og reservasjonsregisteret (KRR) er et register over innbyggerens kontaktinformasjon og reservasjon, og er en fellesløsning som alle offentlige virksomheter skal bruke i sin tjenesteutvikling. Det er Digitaliseringsdirektoratet som er behandlingsansvarlig for kontaktopplysningene i KRR.

3. Datainnsamling

Undersøkelsen om frivillig innsats ble i 2023 gjennomført som en telefonundersøkelse. Telefon var også innsamlingsmetoden til undersøkelsen i 2014 og 2017. For å kunne styre datainnsamlingen bedre, ble utvalget på 4 000 personer delt inn i seks utsendingspuljer.

3.1. Informasjonsmaterieil til respondentene

Like før datainnsamlingen startet fikk respondentene et informasjonsbrev om undersøkelsen i Altinn. Alle respondenter vi ikke kan bruke e-postadressen til i KRR, samt foresatte for respondenter under 18 år, fikk informasjonsbrev tilsendt på papir. Se vedlegg A for informasjonsbrev til respondentene og vedlegg B for informasjonsbrev til foresatte.

I forkant av intervjuet ble det sendt en SMS med en påminnelse om at en intervjuer snart vil ta kontakt. Underveis i datainnsamlingen ble det sendt SMS-påminnelser til respondenter vi ikke hadde kommet i kontakt med. Se vedlegg D for disse SMS-ene.

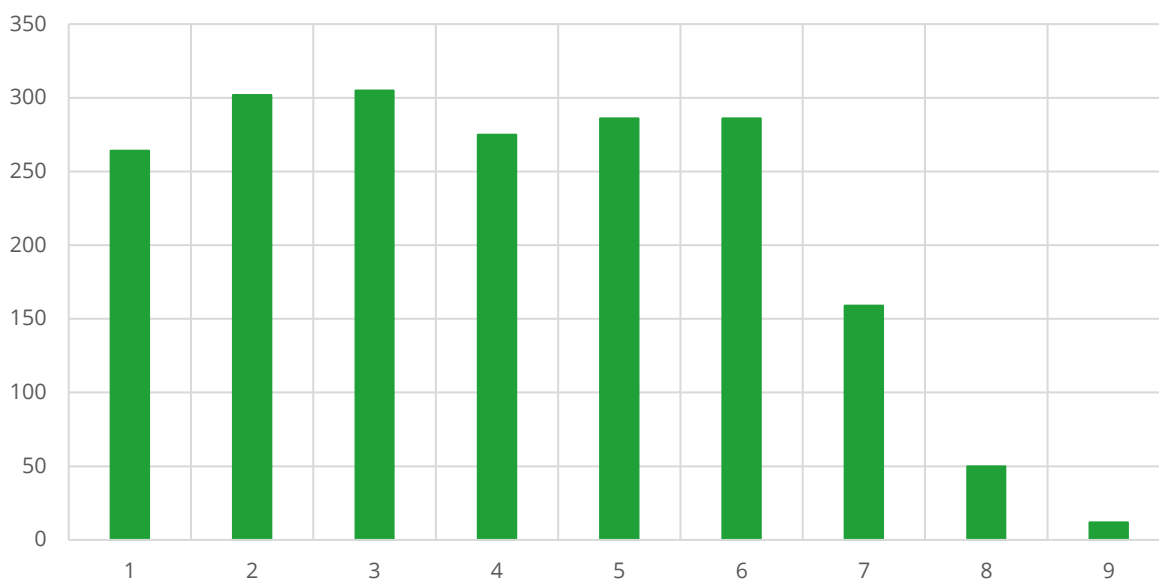
Mot slutten av datafangsten ble det sendt en e-post og en SMS til de respondentene man fortsatt ikke hadde lyktes å få kontakt med, og til de som ikke ønsket å delta. Disse fremgår av vedlegg E.

3.2. Feltperioden

I 2023 var feltperioden fordelt på ni uker, fra uke 43 til 51. I utgangspunktet var datainnsamlingen planlagt til åtte uker, men på grunn av at vi fikk færre intervju enn planlagt valgte vi å utvide feltperioden med én uke. Utvalget ble delt inn i seks utsendingspuljer på omtrent 660 respondenter. Mindreårige respondenter var i utsendingspulje fire og fem, men ellers var utvalget tilfeldig fordelt mellom utsendingspuljene. I feltperioden ble seks utsendingspuljer delt på de seks første ukene, mens tre uker ble brukt til oppfølging. Oppfølgingsukene ble brukt til å kontakte de vi ikke hadde kommet i kontakt med, og på å kontakte de som av ulike årsaker ikke ønsket å svare første gang vi tok kontakt.

Figur 3.1 viser at vi fikk flest intervju i uke to og tre av feltperioden.

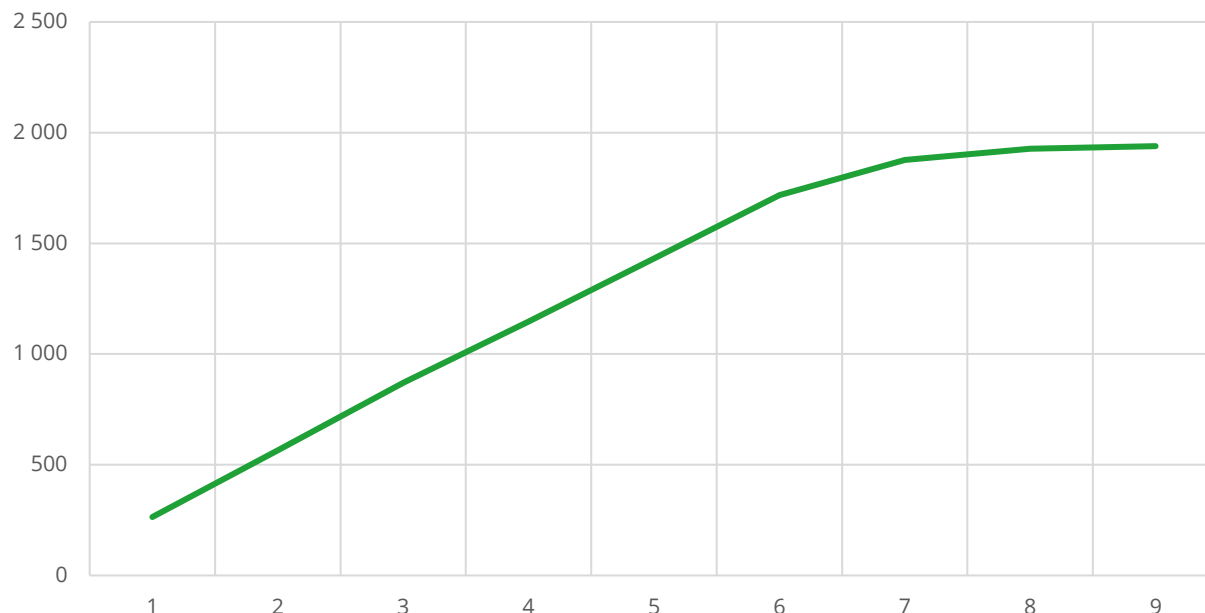
Figur 3.1 Antall intervju per uke

Kilde: Undersøkelse om frivillig innsats 2023, Statistisk sentralbyrå.

Figur 3.2 viser at datainnsamlingen hadde en ganske lineær utvikling når det gjelder akkumulasjonen av intervjuene. Det vil si at det ikke var store endringer i hvor mange intervju som ble gjennomført per uke over feltperioden. På slutten flater kurven ut fordi det er vanskelig å få intervju de siste ukene etter at alle har vært forsøkt kontaktet flere ganger.

Figur 3.2 Akkumulert antall intervju per uke

Kilde: Undersøkelse om frivillig innsats 2023, Statistisk sentralbyrå.

Gjennom feltperioden hadde vi tilstrekkelig med intervjuerressurser. Kontaktraten var imidlertid lavere enn forventet. Vi oppnådde kun kontakt med 69 prosent av utvalget. Av de vi kom i kontakt med, rekrutterte vi 70 prosent av respondentene til å svare på undersøkelsen. Rekrutteringsraten er dermed på linje med andre samtykkebaserte undersøkelser, men kontaktraten var ikke tilstrekkelig til å oppnå høyere svarprosent. I tillegg tok det lengere tid å gjennomføre intervjuene enn planlagt. Mer tid gikk dermed til selve gjennomføringen enn til kontakt og rekruttering.

4. Datakvalitet

I en utvalgsundersøkelse påvirkes kvaliteten på dataene av en rekke forhold. En utvalgsundersøkelse består av et utvalg som skal representere en populasjon, og representativiteten kan påvirkes av ulike feil som oppstår underveis i gjennomføringen av undersøkelsen.

4.1. Dekningsfeil

De som er med i undersøkelsen er med fordi vi antar at de tilhører populasjonen for undersøkelsen. Utvalget er trukket fra SSBs kopi av Folkeregisteret. Dekningsfeil oppstår når rammen vi trekker fra har mangler. Det kan være at rammen mangler personer som skulle vært med, for eksempel personer som nettopp har flyttet til Norge, eller at den inneholder personer som ikke skulle vært med, som for eksempel personer som bor på institusjon eller har flyttet fra Norge. Vanligvis vil dekningsfeil være et lite problem i Folkeregisteret.

De som ikke lenger bodde i Norge, bodde på institusjon eller av andre grunner ikke tilhørte populasjonen når vi kontaktet dem, ble satt til avgang i undersøkelsen. Kun 22 personer ble satt til avgang. I og med at antallet avganger er svært lite vil ikke kvaliteten påvirkes mye av avgangene i denne undersøkelsen.

4.2. Utvalgsskjevhet

Utvalgsskjevhet innebærer at en egenskap er annerledes blant de som er trukket ut til undersøkelsen enn den er for populasjonen. Skjevhet i utvalget kan oppstå i utvalgstrekkningen hvor tilfeldigheter kan føre til at noen egenskaper som for eksempel kjønn, alder og bosted er ulikt fordelt i utvalget og i populasjonen.

Dersom det er slik at noen grupper for eksempel er underrepresentert i bruttoutvalget, vil de veie for lite i de samlede resultatene. Det vil igjen bety at dataene vi har etter endt undersøkelse ikke representerer et tverrsnitt av den norske befolkningen. Slike skjevheter er erfaringsmessig små, og vi har ingen indikasjoner på at det har oppstått vesentlige utvalgsskjevheter i denne undersøkelsen

4.3. Frafallsskjevhet

Frafallsskjevhet innebærer at fordelingen av en egenskap er annerledes blant de som deltar i en undersøkelse enn for utvalget som er trukket ut til deltagelse. Det påvirker nettoutvalgets representativitet for populasjonen. Skjevhet i en egenskap medfører ikke nødvendigvis at nettoutvalget er skjevt med tanke på andre egenskaper. Og motsatt betyr ikke godt samsvar mellom fordelingen i netto- og bruttoutvalget for en eller flere egenskaper at det ikke er skjevheter blant andre egenskaper.

I Tabell 4.1 sammenlignes noen egenskaper ved nettoutvalget opp mot bruttoutvalget. Dersom prosentandelen i nettoutvalget er lavere enn i bruttoutvalget, er en egenskap underrepresentert i nettoutvalget. Hvis prosentandelen er høyere, er egenskapen overrepresentert. En egenskap som viser skjevhet i nettoutvalget i de fleste undersøkelser, er utdanning, og det samme er tilfelle her. Blant de med grunnskole eller lavere utdanning er det en underrepresentasjon på 9,3 prosentpoeng i nettoutvalget sammenlignet med bruttoutvalget. Blant de med universitets- og høgskoleutdanning er det en overrepresentasjon på 15 prosentpoeng. Fordelingen etter landbakgrunn² viser også skjevheter i nettoutvalget. Blant personer som ikke har noen annen landbakgrunn enn norsk, er det

² Definisjon av landbakgrunn. For personer født i utlandet, er dette (med noen få unntak) eget fødeland. For personer født i Norge er det foreldrenes fødeland. I de tilfeller der foreldrene har ulikt fødeland, er det morens fødeland som blir valgt. Hvis ikke personen selv eller noen av foreldrene er utenlandsfødt, hentes landbakgrunn fra de første utenlandsfødte de treffer på i rekkefølgen mormor, morfar, farmor eller farfar.

en overrepresentasjon på 16,1 prosentpoeng i nettoutvalget. Personer mellom 25 og 44 år er også underrepresentert med 6,6 prosentpoeng i nettoutvalget. De andre kjennemerkene vi har sett på, viser kun små avvik mellom netto- og bruttoutvalget.

Tabell 4.1 Frafallsskjevhet. Bruttoutvalg, frafall og nettoutvalg etter kjønn, alder, utdanning, landbakgrunn og landsdel

	Bruttoutvalg	Nettoutvalg	Frafall	Netto-brutto
I alt	100,0	100,0	100,0	
Kjønn				
mann	51,1	52,1	50,0	2,1
kvinne	48,9	47,9	50,0	-2,1
Aldersgrupper				
16-24 år	14,4	13,7	15,1	-1,4
25-44 år	35,6	32,2	38,8	-6,6
45-66 år	34,1	36,2	32,1	4,1
67-79 år	15,9	17,9	14,0	3,9
Utdanningsnivå				
Grunnskole eller lavere	22,3	17,5	26,8	-9,3
Videregående skole	36,5	37,1	35,9	1,2
Universitets- og høyskoleutdanning	34,7	42,4	27,4	15,0
Uoppgitt	6,5	3,0	9,8	-6,8
Landbakgrunn				
Uoppgitt	1,0	0,3	1,7	-1,4
Norge	70,3	78,6	62,5	16,1
EU/Efta, Storbritannia, USA, Canada, Australia og New Zealand	14,7	12,2	17,1	-4,9
Andre land	13,9	8,9	18,7	-9,8
Landsdel				
Oslo og Viken	37,1	37,6	36,7	0,9
Innlandet	6,6	7,0	6,3	0,7
Agder og Sør-Østlandet	13,4	12,8	13,9	-1,1
Vestlandet	25,5	26,0	25,1	0,9
Trøndelag	8,6	8,8	8,4	0,4
Nord-Norge	8,7	7,8	9,5	-1,7

Kilde: Undersøkelse om frivillig innsats 2023, Statistisk sentralbyrå.

4.4. Analyse av frafallet

Ikke alle som er trukket ut til å delta i en undersøkelse vil eller kan delta. En del av personene i utvalget lyktes vi ikke å komme i kontakt med, noen ønsket ikke å delta og andre igjen var forhindret fra å delta på grunn språk, sykdom, reiser eller lignende.

Tabell 4.2 viser at ikke-kontakt er den viktigste grunnen til frafall i denne undersøkelsen. Det er enklest å få kontakt med personer i aldersgruppen 67–79 år, der 21,4 prosent av nettoutvalget ble registrert som ikke-kontakt når undersøkelsen var over.

Av egenskapene i Tabell 4.2, er det utdanningsnivå og landbakgrunn som viser de største forskjellene i svarprosent. De med kun grunnskole har en lavere tilbøyelighet til å delta i undersøkelsen enn de med høyere utdanning. Svarprosenten blant de med universitets- og høyskoleutdanning er 59,4 prosent. For de med grunnskoleutdanning er svarprosenten 38,3, og andelen vi ikke oppnådde kontakt med er 37,1 prosent. De som har norsk landbakgrunn, har høyere svarprosent enn de med annen landbakgrunn. Ikke kontakt er frafallsårsaken med størst prosentandel i nettoutvalget og knytter seg til utdanningsnivå så vel som landbakgrunn. I tillegg har

de som har en annen landbakgrunn enn norsk i større grad vært forhindret til å svare. Forhindret inkluderer frafallsårsaker som sykdom og korte utenlandsopphold, men 61 prosent av respondentene som var forhindret til å svare har språkproblemer som frafallsårsak.

Tabell 4.2 Intervju og frafall etter årsak, fordelt på kjønn, alder, utdanning, landbakgrunn og landsdel

	I alt	Intervju	Ønsker ikke å delta	Forhindret	Ikke kontakt	Antall
I alt	100,0	48,7	15,3	5,2	30,8	3 978
Kjønn						
mann	100,0	49,7	16,2	5,5	28,6	2 031
kvinne	100,0	47,6	14,3	5,0	33,1	1 947
Aldersgrupper						
16-24 år	100,0	46,2	15,7	2,4	35,7	574
25-44 år	100,0	44,1	14,2	7,0	34,7	1 416
45-66 år	100,0	51,7	14,5	4,8	29,1	1 356
67-79 år	100,0	54,7	19,1	4,7	21,4	632
Utdanningsnivå						
Grunnskole eller lavere	100,0	38,3	18,2	6,4	37,1	886
Videregående skole	100,0	49,5	18,0	3,3	29,2	1 453
Universitets- og høgskoleutdanning	100,0	59,4	11,3	3,0	26,2	1 380
Uoppgitt	100,0	22,4	11,2	23,6	42,9	259
Landbakgrunn						
Uoppgitt	100,0	14,6	9,8	34,1	41,5	41
Norge	100,0	54,4	15,8	2,3	27,6	2 798
EU/EØS, USA, Canada, Australia og New Zealand	100,0	40,3	14,0	9,6	36,1	585
Andre land	100,0	31,2	14,4	13,4	41,0	554
Landsdel						
Oslo og Viken	100,0	49,2	15,4	6,4	29,0	1 477
Innlandet	100,0	51,5	12,1	3,8	32,6	264
Agder og Sør-Østlandet	100,0	46,6	17,5	4,5	31,4	532
Vestlandet	100,0	49,5	14,3	5,4	30,8	1 016
Trøndelag	100,0	49,9	17,5	3,2	29,4	343
Nord-Norge	100,0	43,6	14,5	4,0	37,9	346

Kilde: Undersøkelse om frivillig innsats 2023, Statistisk sentralbyrå.

5. Innsamlings- og bearbeidingsfeil

I alle ledd i en undersøkelse kan det introduseres feil som påvirker hva som måles og i hvilken grad enhetene representerer en populasjon. Man organiserer aktiviteten slik at det ikke introduseres feilkilder unødvendig. Men det vil alltid være slik at noen feil kommer til som et resultat av ulik respons fra like tilfeller eller ulik behandling av like tilfeller.

5.1. Innsamlingsfeil

Undersøkelsen gjennomføres ved bruk av telefonintervju. Intervjuerne bruker programvaren Blaise for å registrere svarene. Skjemaet er programmert basert på spesifikasjonen av spørsmål og svaralternativer, rekkefølge og filter i skjema og testes ut før intervju gjennomføres. Selv om skjemaet er testet vil det kunne være feil en ikke oppdager i test og som kan føre til at noen spørsmål ikke blir stilt til alle som skal ha spørsmålet, eller at spørsmål blir stilt til andre enn de som skal ha det. Slike programmeringsfeil er en feilkilde i undersøkelsen. Det er ingenting som tyder på at slike feil har påvirket denne undersøkelsen.

Innsamlingsfeil også kan komme av at respondenten avgir feil svar. Det kan skyldes vansker med å huske forhold tilbake i tiden, problemer med å beregne riktig svar, at spørsmål blir misforstått eller gjelder kompliserte forhold.

I spørsmålet *Oeksto2* (se vedlegg E for hele spørreskjema) blir respondentene spurt om å anslå hvor mye penger husstanden har gitt til ulike frivillige organisasjoner i løpet av de siste 12 månedene. Feil kan oppstå både hvis respondenter ikke husker riktig sum eller hvis de ønsker å oppgi mer eller mindre enn de faktisk har gitt fordi de oppfatter det som sosialt ønskelig.

Innsamlingsfeil kan også oppstå fordi visse spørsmål av enkelte oppfattes som sensitive. De får blant annet spørsmål om de har utført frivillig arbeid for politiske partier, tro- og livssynsorganisasjoner og om de er medlem av disse. Dersom respondentene for eksempel ikke føler seg komfortabel med å oppgi sine tros- og livssynsoverbevisninger til en intervjuer, kan de i slike tilfeller bevisst gi feilaktige svar.

5.2. Bearbeidingsfeil

Bearbeidingsfeil er avvik mellom den verdien som registreres inn og den verdien som til slutt rapporteres ut. Gjennom ulike kontroller har man søkt å finne feil og rette dem opp. Det vil alltid være en risiko for bearbeidingsfeil når man gjennomfører en personundersøkelse. Man kan bli gjort oppmerksom på slike feil gjennom tilbakemeldinger fra intervjuere og respondenter, eller ved bruk av paradata.

Når en har rettet opp feil så langt det er mulig, er erfaringen at de statistiske resultatene i de fleste tilfeller påvirkes forholdsvis lite av både innsamlings- og bearbeidingsfeil. Virkningen av feil kan likevel være av betydning i noen tilfeller. Det gjelder særlig hvis feilen er systematisk, det vil si at den samme feilen gjøres relativt ofte. Tilfeldige feil har forventningen 0, og medfører ikke skjevhet i estimatene. En tenker seg at feil som ikke er systematiske trekker like mye i hver retning, og at de derfor har svært liten effekt.

Vi har ingen informasjon om at slike feil har forekommet under gjennomføringen av undersøkelsen om frivillig innsats i 2023, og kunnskapsgrunnlaget vi har tilsier at de enkelte spørsmålene i hver bolk har fungert slik de er intendert.

6. Frafallsvekter

Som nevnt i Kapittel 2 er bruttoutvalget på 4 000 personer trukket som et tverrsnitt av befolkningen i aldersgruppen 16–79 år. Bruttoutvalget kan dermed sees på som representativt for målpopulasjonen, noe som innebærer at alle i bruttoutvalget skal vektes lik. Dette vil imidlertid ikke være tilfelle hvis vi ser på nettoutvalget, altså de som har svart på undersøkelsen. Tilbøyeligheten til å svare vil variere mellom ulike grupper, med den konsekvens at noen grupper blir overrepresentert i nettoutvalget, mens andre blir underrepresentert. Dette korrigeres for ved å gi hver av de 1 936 personene i nettoutvalget en frafallsvekt. Grupper med lav svartilbøyelighet gis en større vekt enn grupper med høy svartilbøyelighet. Formålet er å redusere den effekten som skjevt frafall kan på statistikken.

En vanlig måte å vekte på er å kalibrere vektene mot kjente populasjonsstørrelser. Med det menes at summen av vektene innen en gitt gruppe skal bli lik denne gruppens antall i populasjonen. I denne undersøkelsen kalibrerte vi mot elleve ulike populasjonsstørrelser per 31.12.23. Dette var a) kjønn krysset med de fire aldersgruppene 16–24 år, 25–44 år, 45–66 år og 67–79 år, og b) tre utdanningsgrupper (se Tabell 6.1 for inndeling etter utdanning). Summen av vektene til menn 16–24 år skal altså være lik antall menn 16–24 år i populasjonen, osv. Kalibreringen av vektene ble gjort med R (R Core Team, 2023) og R-programpakken ReGenesees (Zardetto, 2015, 2023).

Tabell 6.1 viser fordelingen til frafallsvektene innen forskjellig kategorier, og den viser samtidig hvordan svartilbøyeligheten varierer. Høyest svartilbøyelighet (lav vekt) finner vi typisk blant personer med høy utdanning, samt i den eldste aldersgruppen. I den andre enden av skalaen finner vi unge voksne og de med lav utdanning.

Tabell 6.1 Frafallsvektenes fordeling, etter kjønn, alder og utdanningsnivå

	Minimum	1. kvartil	Median	Gj.snitt	3. kvartil	Maksimum
I alt	1 229	1 919	2 167	2 201	2 467	3 341
Kjønn						
Menn	1 229	1 724	1 990	2 142	2 467	3 147
Kvinner	1 303	1 919	2 167	2 265	2 478	3 341
Aldersgrupper						
16–24 år	1 303	1 990	2 478	2 240	2 670	2 670
25–44 år	1 972	2 167	2 167	2 389	2 662	3 341
45–66 år	1 708	1 919	2 203	2 184	2 414	3 094
67–79 år	1 229	1 669	1 724	1 866	2 164	2 843
Utdanningsnivå						
Ingen, grunnskole eller uoppgitt utdanning	2 403	2 478	2 843	2 825	3 094	3 341
Utdanning fra videregående skole	1 724	1 990	2 203	2 222	2 414	2 662
Utdanning fra høyskole eller universitet	1 229	1 708	1 919	1 864	1 972	2 167

Kilde: Undersøkelse om frivillig innsats 2023, Statistisk sentralbyrå.

7. Statistisk usikkerhet og feilmarginer ved utvalgsundersøkelser

Utvalget til undersøkelsen om frivillig innsats er trukket tilfeldig fra Folkeregisteret. Gjennom utvalgsundersøkelser kan vi anslå forekomsten av ulike fenomener i en stor gruppe (populasjonen) ved å måle forekomsten bare i et mindre utvalg som er trukket fra populasjonen. Det gir store besparelser sammenlignet med om vi skulle gjennomført målingen i hele populasjonen, men samtidig får vi en viss usikkerhet i anslagene. Denne usikkerheten kan vi beregne når vi kjenner sannsynligheten for at hver enkelt enhet i populasjonen skal bli trukket til utvalget.

7.1. Standardfeil og konfidensintervall

Metoden som brukes til å beregne et anslag (estimatet), kalles en estimator. Det er to aspekter ved en estimator som er viktige. For det første bør estimatoren gi omtrent korrekt verdi ved gjentatte forsøk. Det vil si at den «treffer målet» i den forstand at ved gjentatt trekking av utvalg, vil gjennomsnittsverdien av estimatene være sentret rundt den sanne populasjonsverdien; estimatoren er *forventningsrett*. I tillegg trenger vi et mål på hvor stor variasjon rundt populasjonsverdien estimatene har ved gjentatt trekking av utvalg. Det er denne variasjonen som er den statistiske usikkerheten til estimatet, og det vanlige målet er *standardfeilen*, SE (fra det engelske begrepet «standard error»), til estimatet. SE er definert som det estimerte standardavviket til estimatoren. SE forteller dermed hvor mye et anslag i gjennomsnitt vil avvike fra den sanne verdien.

Som en illustrasjon, la oss si vi ønsker å estimere prosentandelen kvinner, P_0 , i en befolkning (populasjon) med størrelse N . Anta utvalget av størrelse n er trukket tilfeldig, det vil si at alle enheter har samme sannsynlighet n/N for å bli med i utvalget. La P være prosentandelen kvinner i utvalget. Da er P en forventningsrett estimator for P_0 , og standardfeilen er gitt ved

$$SE = \sqrt{\frac{P(100 - P)}{n} \cdot \left(1 - \frac{n}{N}\right)}.$$

Estimeringsfeilen vi begår er forskjellen mellom P og P_0 . Denne er selvfølgelig ukjent, men vi kan gi et anslag, *feilmarginen*, på hvor stor den med en gitt sannsynlighet kan være. Feilmarginen er definert som $2 \cdot SE$. Intervallet

$$(P - 2 \cdot SE, P + 2 \cdot SE)$$

er et tilnærmet 95 prosent konfidensintervall for P_0 . Vi sier da at det er ca. 95 prosent *sikkerhet* for at det *beregnete* intervallet dekker den sanne verdien. For utledning av disse formlene og tilsvarende resultater for andre typer variable og for mer kompliserte utvalgsplaner som stratifiserte utvalg og flertrinnsutvalg viser vi til Bjørnstad (2000).

I faktaboksen oppsummeres begrepsdefinisjoner og formler for estimering av prosenttall i en populasjon.

Statistisk usikkerhet for estimering av prosentandel av et kjennetegn ved enkelt tilfeldig utvalg

N	antall enheter i populasjonen
n	antall enheter i utvalget, trukket enkelt tilfeldig
P_0	prosentandel i populasjonen med kjennetegn A
x	antall enheter i utvalget med kjennetegn A
P	prosentandel i utvalget med kjennetegn A , $P = 100 \cdot (x/n)$
$100 - P$	prosentandel i utvalget som ikke har kjennetegn a
Utvalgsvarians	$\text{Var}(P) = \frac{P_0(100-P_0)}{n} \cdot \left(1 - \frac{n}{N}\right)$
95 prosent konfidensintervall for P_0 :	$P \pm 2 \cdot SE$
Standardfeil: SE	$= \sqrt{\frac{P(100-P)}{n} \cdot \left(1 - \frac{n}{N}\right)}$
Feilmargin:	$2 \cdot SE$

I de fleste utvalgsundersøkelsene i SSB utgjør utvalget en svært liten del av populasjonen. Undersøkelsene tar sikte på å dekke store populasjoner, som for eksempel den norske befolkningen i sin helhet, alle arbeidstagere, alle norske bedrifter osv. Utvalgene som skal dekke disse populasjonene er små i forhold til populasjonsstørrelsene. Det betyr at utvalgsandelen n/N er neglisjerbar i formelen for SE , og vi kan benytte formelen

$$SE = \sqrt{\frac{P(100 - P)}{n}}$$

Vi legger merke til at konfidensintervallets størrelse er avhengig av størrelsen på utvalget, men ikke av populasjonen. Standardfeilen blir mindre dess flere som er med i utvalget, og sammenhengen mellom størrelsen på standardfeilen og n er ikke lineær. For å få standardfeilen halvert, med samme verdi av P , så må utvalgsstørrelsen firedobles.

Vi ser at standardfeilen er størst når utvalgsresultatet er 50 prosent, og avtar symmetrisk etter hvert som prosentandelen nærmer seg 0 og 100.

I stedet for å foreta beregninger for hvert enkelt resultat, kan Tabell 7.1 benyttes. Den viser standardfeil for observerte prosentandeler etter utvalgets størrelse, trukket enkelt tilfeldig.

Tabell 7.1 Standardfeil i prosentpoeng for observerte prosentandeler ved ulike utvalgsstørrelser, for enkelt tilfeldig utvalg

Utvalgs- størrelse n	Prosentandel P									
	5/95	10/90	15/85	20/80	25/75	30/70	35/65	40/60	45/55	50/50
25	4,4	6,0	7,1	8,0	8,7	9,2	9,5	9,8	9,9	10,0
50	3,1	4,2	5,0	5,7	6,1	6,5	6,7	6,9	7,0	7,1
100	2,2	3,0	3,6	4,0	4,3	4,6	4,8	4,9	5,0	5,0
200	1,5	2,1	2,5	2,8	3,1	3,2	3,4	3,5	3,5	3,5
300	1,3	1,7	2,1	2,3	2,5	2,6	2,8	2,8	2,9	2,9
500	1,0	1,3	1,6	1,8	1,9	2,0	2,1	2,2	2,2	2,2
1 000	0,7	0,9	1,1	1,3	1,4	1,4	1,5	1,5	1,6	1,6
1 200	0,6	0,9	1,0	1,2	1,3	1,3	1,4	1,4	1,4	1,4
1 500	0,6	0,8	0,9	1,0	1,1	1,2	1,2	1,3	1,3	1,3
2 000	0,5	0,7	0,8	0,9	1,0	1,0	1,1	1,1	1,1	1,1
2 500	0,4	0,6	0,7	0,8	0,9	0,9	1,0	1,0	1,0	1,0
3 000	0,4	0,5	0,7	0,7	0,8	0,8	0,9	0,9	0,9	0,9

Et utvalgsresultat på 40 prosent fra enkelt tilfeldig utvalg med 2000 enheter har en standardfeil på 1,1 prosentpoeng. Dvs. at feilmarginen er 2,2 prosentpoeng og et 95 prosent konfidensintervall er (37,8; 42,2) prosent. Vi kan altså si med 95 prosent sikkerhet at andelen i populasjonen ligger mellom 37,8 og 42,2 prosent.

7.2. Eksempel på bruk av formel og tabell

Vi ønsker å anslå andelen nordmenn som har utført frivillig arbeid i løpet av de siste 12 månedene innenfor kunst, kultur, korps og kor. I 2023 var det 4 260 911 personer (N) i Norge i aldersgruppen dekket av undersøkelsen. 238 (x) av de spurte oppga at de hadde utført frivillig arbeid innenfor kunst, kultur, korps og kor, og de resterende 1 698 ($n - x$) hadde altså ikke det. Den aktuelle andelen er da $x/n = 238/1936 = 0,123$ eller 12,3 prosent. Siden $n/N = 0,0005$, så kan vi bruke den forenklede formelen for standardfeil og får konfidensintervallet

$$12,3 \pm 2 \sqrt{\frac{12,3(100 - 12,3)}{1936}} = 12,3 \pm 1,5.$$

Estimatet for andelen som har utført frivillig arbeid innenfor kunst, kultur, korps og kor de siste 12 månedene er altså 12,3 prosent. Feilmarginen for estimatet er 1,5 prosentpoeng, så vi kan med 95 prosent sikkerhet si at andelen ligger mellom 10,8 og 13,8 prosent.

Vi kan også bruke Tabell 7.1. Vi går inn på raden med 2 000 og kolonnen med 10/90, som er det som ligger nærmest resultatet. Her finner vi standardfeilen 0,7, som gir feilmarginen 1,4.

Referanser

- Bjørnstad, J. F. (2000). En innføring i utvalgsundersøkelser: Korrigert versjon (Notater 2000/50).
https://www.ssb.no/a/publikasjoner/pdf/notat_200050/notat_200050.pdf
- Lagerstrøm, B. (2018). Undersøkelse om frivillig innsats 2017. Statistisk sentralbyrå (ikke publisert notat).
- R Core Team (2023). R: A Language and Environment for Statistical Computing. R Foundation for Statistical Computing, Vienna, Austria. <https://www.R-project.org/>.
- Revolv, M. K. (2015). Undersøkelse om frivillig innsats 2014 (Notater 2015/25).
https://www.ssb.no/a/publikasjoner/pdf/notat_200050/notat_200050.pdf
- Zardetto, D. (2015). ReGenesees: an Advanced R System for Calibration, Estimation and Sampling Error Assessment in Complex Sample Surveys. *Journal of Official Statistics* 31, 177–203.
- Zardetto, D. (2023). ReGenesees: R Evolved Generalized Software for Sampling Estimates and Errors in Surveys. R package version 2.3. Istat, Italy.

Vedlegg A: Informasjonsbrev

Vi trenger svarene dine i undersøkelsen om frivillig innsats i Norge

Statistisk sentralbyrå (SSB) ønsker å intervjuer deg for å kunne lage offisiell statistikk om frivillig arbeid i Norge. Vi trenger svarene dine selv om du ikke deltar i frivillig arbeid. SSB gjennomfører undersøkelsen i samarbeid med Institutt for samfunnsforskning (ISF).

Vi kommer snart til å ringe deg

En av intervjuerne våre vil snart ringe deg for å stille noen spørsmål om frivillig innsats. Vi spør blant annet om du har deltatt i frivillig arbeid innen kultur og idrett, velferdstjenester, nabolag og skole, eller gitt hjelp til nærstående med omsorgsbehov. Du vil også få spørsmål om du har utført frivillig arbeid for politiske partier, tro- og livssynsorganisasjoner og om du er medlem av disse.

Du kan også ta kontakt med oss for å avtale når vi kan ringe deg.

Svarene dine er viktige

Du er én av 4 000 personer fra 16 til 79 år som er trukket tilfeldig fra Folkeregisteret til å delta i undersøkelsen. Det er frivillig å delta, men svarene dine bidrar til å sikre pålitelig kunnskap om frivillig innsats i Norge.

Forskningsmiljøer og norske myndigheter bruker resultatene til å forstå hva slags innflytelse frivillig innsats har i samfunnet, for eksempel innen integrering, beredskap, helse og livskvalitet.

Du finner mer informasjon om undersøkelsen her: www.ssb.no/frivilliginnsats

Opplysningene dine er sikre hos oss

- Svarene dine bruker vi kun til å utarbeide offisiell statistikk. Anonyme data fra undersøkelsen benyttes til forskning og analyse av SSB og andre.
- Du kan trekke deg og be om at svarene dine blir slettet innen 31. desember 2023. Dette gjør du ved å ringe eller sende oss en e-post.
- For at undersøkelsen skal være så kort som mulig, benytter vi opplysninger om deg fra registre SSB har tilgang til. For deg gjelder dette opplysninger om ditt og dine foresattes fødeland fra Folkeregisteret, opplysninger om utdanning fra skoleeiere og Lånekassen og opplysninger om inntekt og formue fra Skatteetaten og Nav.
- Vi anonymiserer alle opplysninger om deg fra undersøkelsen innen 31. desember 2024.

Kontakt oss på

- e-post: svaer@ssb.no
- telefon: 62 88 56 08

Svartjenesten er åpen kl. 09–14 mandag til fredag.

Takk for at du svarer!

Med vennlig hilsen

Geir Axelsen
administrerende direktør

Bengt Oscar Lagerstrøm
seksjonssjef

Vedlegg B: Informasjonsbrev til foresatte

Statistisk sentralbyrå (SSB) ønsker å intervju din «sønn/datter» om frivillig innsats

Din «sønn/datter» er trukket ut til å delta i vår undersøkelse om frivillig innsats. Svarene vil bli brukt til å lage offisiell statistikk om frivillig arbeid i Norge. SSB gjennomfører undersøkelsen i samarbeid med Institutt for samfunnsforskning (ISF).

Din «sønn/datter» får egen informasjon om undersøkelsen i Altinn.

Vi kommer snart til å ringe

En av våre intervjuere vil snart ringe din «sønn/datter» for å stille noen spørsmål om «han/hun» har deltatt i frivillig arbeid innen kultur og idrett, velferdstjenester, nabolag og skole, eller gitt hjelp til nærstående med omsorgsbehov. «Han/hun» vil også få spørsmål om «han/hun» har utført frivillig arbeid for politiske partier, tro- og livssynsorganisasjoner og om «han/hun» er medlem av disse.

Dere kan ta kontakt med oss på e-post eller telefon dersom dere har spørsmål eller ønsker å avtale tidspunkt for intervju.

Svarene «hans/hennes» er viktige

Til undersøkelsen er det trukket et tilfeldig utvalg på 4 000 personer fra 16 til 79 år fra Folkeregisteret, og din «sønn/datter» er en av disse. Det er frivillig å delta, men svarene bidrar til at forskningsmiljøer kan forstå hva slags innflytelse frivillig innsats har i samfunnet, for eksempel innen integrering, beredskap, helse og livskvalitet.

Dere finner mer informasjon om undersøkelsen her: www.ssb.no/innrapportering/frivilliginnsats

Opplysningene er sikre hos oss

- Svarene ditt barn oppgir, bruker vi kun til å utarbeide offisiell statistikk. Anonyme data fra undersøkelsen blir brukt til forskning og analyse av SSB og andre.
- Ditt barn kan trekke seg og be om at svarene blir slettet innen 31. desember 2023. Dette gjør dere ved å ringe eller sende oss en e-post.
- For at undersøkelsen skal være så kort som mulig, benytter vi opplysninger fra registre SSB har tilgang til. For ditt barn gjelder dette opplysninger om «hans/hennes» og foresattes fødeland fra Folkeregisteret, opplysninger om utdanning fra skoleeiere og Lånekassen og opplysninger om inntekt og formue fra Skatteetaten og Nav.
- Vi anonymiserer alle opplysningene om barnet ditt innen 1. desember 2024.

Kontakt oss på

e-post: svaer@ssb.no

telefon: 62 88 56 08

Svartjenesten er åpen kl. 09–14 mandag til fredag.

Med vennlig hilsen

Geir Axelsen
administrerende direktør

Bengt Oscar Lagerstrøm
seksjonssjef

Vedlegg C: SMS-tekster

SMS oppstart

Hei, Statistisk sentralbyrå (SSB) ønsker å intervju deg i undersøkelsen om frivillig innsats. Vi har sendt deg informasjon om undersøkelsen i Altinn. En av intervjuerne våre ringer deg snart. Har du en avtale, kan du se bort fra denne påminnelsen. Mvh. SSB

Påminnelser

SMS1

Hei, vi har forsøkt å ringe deg for et intervju i undersøkelsen om frivillig innsats. Vi kommer snart til å ringe deg igjen fordi vi virkelig trenger svarene dine. Du kan gjennomføre intervjuet eller avtale et tidspunkt som passer for deg på tlf. 62 88 56 93 eller på e-postadressen svar@ssb.no. Har du en avtale, kan du se bort fra denne påminnelsen. Mvh. Statistisk sentralbyrå

SMS2

Hei, dette er den siste uken det er mulig å delta i undersøkelsen om frivillig innsats. Vi har sendt deg informasjon om hva vi spør om i Altinn, og en av intervjuerne våre vil ringe deg snart. Vi setter pris på at du tar deg tid til å delta, slik at vi kan lage pålitelig statistikk om frivilligheten i Norge. Har du en avtale, kan du se bort fra denne påminnelsen. Mvh. Statistisk sentralbyrå

Vedlegg D: Oppfølgingsepost og SMS-tekster

Hei!

For en stund siden kontaktet vi deg i forbindelse med undersøkelsen om frivillig innsats. Vi trenger flere svar og tillater oss å kontakte deg igjen. Resultatene fra undersøkelsen gir oss kunnskap frivillig sektor i Norge. SSB gjennomfører undersøkelsen i samarbeid med Institutt for samfunnsforskning (ISF).

Når passer det å bli intervjuet?

En av intervjuerne våre ringer deg i løpet av kort tid for å høre om det passer bedre å delta nå. Ta gjerne kontakt med oss for å avtale et intervjutidspunkt som passer for deg.

Vi trenger svarene dine for å lage god statistikk

Utvalget til undersøkelsen er trukket slik at det skal representere det norske samfunnet, og vi kan ikke erstatte deg med en annen. Vi trenger svarene dine selv om du ikke deltar i frivillig arbeid.

Resultatene fra undersøkelsen er vårt felles faktagrunnlag. Forskningsmiljøer og norske myndigheter bruker resultatene til å forstå hva slags innflytelse frivillig innsats har i samfunnet, for eksempel innen integrering, beredskap, helse og livskvalitet.

Du kan lese mer om undersøkelsen her www.ssb.no/frivilliginnsats

Kontakt oss på

- e-post: svaer@ssb.no
- telefon: 62 88 56 08

Svartjenesten er åpen kl. 09–14 mandag til fredag.

Tusen takk for at du deltar!

Med vennlig hilsen

Statistisk sentralbyrå

SMS til de som ikke ønsket å delta i undersøkelsen første gang vi tok kontakt

Hei, vi har tidligere kontaktet deg om undersøkelsen om frivillig innsats. En intervjuer vil ringe deg snart fordi vi virkelig trenger svarene dine. Du kan gjennomføre eller avtale tidspunkt for intervju på 62 88 56 93 eller svaer@ssb.no. Mvh Statistisk sentralbyrå

Vedlegg E: Spørreskjema

Innledning

Innled

Innledningsspørsmålet

Registrer om du skal starte intervjuet eller registrere en overføring, frafall eller avgang.

1. Start intervjuet
2. Frafall
3. Overføring fra annen intervjuer
4. Avgang

Hvis Innled = 2

Frafgr

Hvilken frafallsgrunn passer best?

- 11 Ikke tid
- 12 Ønsker ikke å delta
- 13 Hard nekt, trusler
- 14 Andre nekter for IO
- 15 Gir ikke samtykke
- 21 Kortvarig sykdom
- 22 Langvarig sykdom, svekkelse, psykisk utv. hemmet
- 23 Sykdom/ dødsfall i Ios familie, annen uforutsett hendelse
- 24 Språkproblemer
- 31 Midlertidig fraværende pga. skolegang/arbeid
- 32 Midlertidig fraværende pga. ferie ol.
- 41 Finner ikke adressen
- 43 For kostbart/ langt å reise
- 44 Mangler kun telefonnummer/feil telefonnummer
- 45 Ingen kontakt
- 46 Mangler både telefonnummer og epost
- 47 Mangler kun epost

71 Annen frafallsgrunn

Hvis Innled = 3

Ovfgr

Hvilken overføringsgrunn passer best?

80 IO flyttet til annet område

81 Kjenner IO

82 Intervjuer kapasitetsproblemer, sykdom el

83 Besøk

Hvis Innled = 4

Avggr

Hvilken avgangsgrunn passer best?

91 Død

92 Bosatt i utlandet minst 6 mndr

93 Bosatt i institusjon

*Hvis Frafgr = 41 Bak variabelen Frafgr står det **Fraf_41***

FrafSpes

Har du noen flere opplysninger?

Hvis Innled = 1

Samtykke1

Registrer om IO har lest informasjonen vi har sendt eller fått informasjonen referert og samtykker i å delta.

1. Ja, IO har mottatt informasjonen og samtykker i å delta
2. Ja, IO har fått referert informasjonen og samtykker i å delta
3. Nei, IO samtykker ikke til å delta

Frivillig arbeid

FrivArb0

Vi begynner med noen spørsmål om frivillig, ulønnet arbeidsinnsats. Med frivillig arbeid mener vi arbeid du gjør for organisasjoner eller personer uten at du får vanlig lønn for dette. Vi spør **først** om ulønnet arbeid du utfører for frivillige organisasjoner, inkludert velferdstjenester drevet av frivillige organisasjoner. Regn ikke med medlemsaktivitet, som deltakelse i trening, øvelser, medlemsmøter og lignende. **Eksempler på slikt arbeid er instruksjon og trening av medlemmer, administrasjon, styreverv, transport, informasjonsarbeid, kaffe- og kiosksalg, dugnader, loppemarkeder og innsamlinger. Det kan også være frivillige organisasjoners omsorgsoppgaver, som besøkstjeneste, likepersonsarbeid, leksehjelp eller flyktninghjelp. Arbeidet regnes med selv om man får små gaver, prisavslag eller dekket utgifter. Arbeid som utføres mot vanlig lønn eller dekkes av jobben regnes imidlertid ikke som frivillig arbeid, som fagforeningsarbeid, sosiale arrangementer og beredskaps- og redningsarbeid.**

FrivArb1

Har du i løpet av de siste 12 månedene utført frivillig arbeid for frivillige organisasjoner på noen av følgende områder... Kunst, kultur, korps og kor?

For eksempel: Musikk, teater og dans, kunst, brukskunst og arkitektur

Historie, litteratur og språk, museer, samlinger og biblioteker

Tidsskrifter og medier andre kulturelle og kunstneriske aktiviteter

1. Ja
2. Nei

FrivArb2

Har du i løpet av de siste 12 månedene utført frivillig arbeid for frivillige organisasjoner på noen av følgende områder... Idrett og sport?

For eksempel: Alle typer idrett, sport og trim, skytterlag, bedriftsidrett og idrett for funksjonshemmede

1. Ja
2. Nei

FrivArb3

Har du i løpet av de siste 12 månedene utført frivillig arbeid for frivillige organisasjoner på noen av følgende områder... Hobby, fritid, utendørsaktivitet og sosiale foreninger, som f.eks., studentsamfunn, Turistforeningen pensjonistlag, Rotary eller Lions?

For eksempel: Friluftsliv og speideren, Motor- og båtforening, Dyreeierklubber, Pensjonistlag, Studentsamfunn (elev- og studentorganisasjoner plasseres i FrivArb[3] Sosiale klubber (rotary, lions etc.) Andre hobby- og fritidsaktiviteter

1. Ja
2. Nei

FrivArb4

Har du i løpet av de siste 12 månedene utført frivillig arbeid for frivillige organisasjoner på noen av følgende områder... Utdanning, opplæring og forskning? For eksempel:

Barne- og ungdomsskoler (inkl. FAU i alle skoler, dugnader bare i private skoler), Videregående skoler, Folkehøgskoler, Universitet og høyskoler,

Yrkesrettet/teknisk utdanning, Voksenopplæring og videreutdanning, Folkeforskning, Forskning og utvikling

1. Ja
2. Nei

FrivArb5

Har du i løpet av de siste 12 månedene utført frivillig arbeid for frivillige organisasjoner på noen av følgende områder... Helse, pleie og redningsarbeid? For eksempel: Sykehus, Rehabilitering, Sykehjem, omsorgsbolig og hjemmetjeneste, Psykiatriske institusjoner, Polikliniske helsetjenester, Alternativ medisin, Redningsarbeid og ambulansetjenester (Rusbehandling skal oppgis i neste spørsmål).

1. Ja
2. Nei

FrivArb6

Har du i løpet av de siste 12 månedene utført frivillig arbeid for frivillige organisasjoner på noen av følgende områder... Sosiale tjenester og rusbehandling? For eksempel: Barnehager Røde kors, blå kors, norsk folkehjelp, Familierådgivning, Krisesentre og telefoner, Tjenester for funksjonshemmede, Tjenester for eldre, Selvhjelp og frivillighetssentraler, Mat, klær og materiell hjelp til trengende

1. Ja
2. Nei

FrivArb7

Har du i løpet av de siste 12 månedene utført frivillig arbeid for frivillige organisasjoner på noen av følgende områder... Natur-, miljø- og dyrevern? For eksempel: Natur- og miljøvern, Områdevern og områdeforvaltning, Dyrevern, Veterinærtjenester

1. Ja
2. Nei

FrivArb8

Har du i løpet av de siste 12 månedene utført frivillig arbeid for frivillige organisasjoner på noen av følgende områder... Velforeninger, grendelag og nærmiljø? For eksempel: Forsamlingshus (Borettslag og boligbyggerlag oppgis i neste spørsmål.)

1. Ja
2. Nei

FrivArb9

Har du i løpet av de siste 12 månedene utført frivillig arbeid for frivillige organisasjoner på noen av følgende områder... Borettslag og boligbyggelag? For eksempel: Dette inkluderer huseierforening og lignende.

1. Ja
2. Nei

FrivArb10

Har du i løpet av de siste 12 månedene utført frivillig arbeid for frivillige organisasjoner på noen av følgende områder... Rettighets-, støtte- og avholdsarbeid? For eksempel: Funksjonshemmede og syke, Kvinnesak, Mållag, Etniske minoriteter, Svake/utsatte grupper (innsatte, fattige m.v.), Kampanjer og lobbyvirksomhet, Juridisk bistand og forbrukerorganisasjoner

1. Ja
2. Nei

FrivArb11

Har du i løpet av de siste 12 månedene utført frivillig arbeid for frivillige organisasjoner på noen av følgende områder... Politiske partier? For eksempel: Ungdomspartier, Lokale lister

1. Ja
2. Nei

FrivArb12

Har du i løpet av de siste 12 månedene utført frivillig arbeid for frivillige organisasjoner på noen av følgende områder... Internasjonal utveksling, nødhjelp, bistand og menneskerettighetsarbeid? Internasjonale vennskaps- og utvekslingsprogrammer, Internasjonalt nødhjelps- og bistandsarbeid, Menneskerettighets- og fredsarbeid

1. Ja
2. Nei

FrivArb13

Har du i løpet av de siste 12 månedene utført frivillig arbeid for frivillige organisasjoner på noen av følgende områder... Yrkes-, bransje- og fagforeninger? For eksempel: Arbeidstakerorganisasjoner og profesjonsorganisasjoner, Arbeidsgiverorganisasjoner, Bransje- og næringssammenslutninger, Produsentsamvirke, Elev- og studentorganisasjoner (studentsamfunn plasseres i FrivArb[3])

1. Ja
2. Nei

FrivArb14

Har du i løpet av de siste 12 månedene utført frivillig arbeid for frivillige organisasjoner på noen av følgende områder... Religion og livssyn, inkludert Den norske Kirke? Organisasjoner tilknyttet den norske kirke, Misjon, frikirke, katolsk kirke, Andre religioner, Livssynsorganisasjoner, også ikke-religiøse som humanetisk forbund

1. Ja
2. Nei

FrivArb15

Har du i løpet av de siste 12 månedene utført frivillig arbeid for frivillige organisasjoner

på noen av følgende områder... Frivillige organisasjoner på andre områder enn de jeg har allerede har nevnt?

1. Ja
2. Nei

Hvis FrivArb15 = 1

FrivArb_sps

Hvilke andre?

Noter organisasjonsnavn

*For områder det er utført frivillig arbeid i løpet av de siste 12 månedene:
(spørsmålene Friv2_ - Friv4_ stilles fortløpende for hvert område)*

FrivArb[1-15]

Friv3_

Har du i løpet av de fire siste ukene utført frivillig arbeid for frivillige organisasjoner innenfor [navn på område angitt fra FrivArb1-15]?

1. Ja
2. Nei

Hvis Ja i Friv3_:

FrivArb[1-15]

Friv4_

Omtrent hvor mange timer i løpet av de fire siste ukene dreier dette seg om?
1...700 timer

Friv5_

Er du medlem i organisasjonen/organisasjonene innenfor [navn på område fra FrivArb1-15] som du har utført frivillig arbeid for?

1. Ja, medlem
2. Ja, medlem i noen (hvis aktiv i flere, men ikke medlem i alle)
3. Nei

Oppgaver

Hvis Ja i FrivArb [1-15]

FrivOppg1

Hva slags arbeidsoppgaver har du utført for frivillige organisasjoner de siste 12 månedene? LES OPP 1-12 – FLERE SVAR MULIG

1. Styrearbeid
2. Administrasjon/kontorarbeid [f.eks. korrespondanse, telefonvakt, skrive møtereferat, regnskap, registrering av medlemmer/frivillige]
3. Transport
4. Instruksjon og trening [f.eks. lagleder, trener, kursleder, korinstruktør]
5. Dugnader
6. Innsamlinger [f.eks. bøssebæring, klesinnsamling, loppemarked, basarer]
7. Arbeid med organisasjonens nettside eller konto på sosiale medier [ikke privat bruk av internett eller sosiale medier]
8. Annet informasjonsarbeid, kampanjer, politisk arbeid
9. Hjelp eller omsorgsarbeid rettet mot enkeltpersoner eller grupper [f.eks. besøkstjeneste, flyktningguide, rådgivning, hjelp til praktiske oppgaver].
10. Annet
11. Ikke sikker/ubesvart

Holdninger til frivillig arbeid

Hvis Ja i FrivArb[1-15]

Hold1

Hvor viktig synes du det er å være medlem av de organisasjonene du gjør frivillig arbeid for? **LES OPP 1-4**

1. Svært viktig
2. Nokså viktig
3. Ikke særlig viktig
4. Ikke viktig i det hele tatt
5. Vet ikke

Hold2

Er det viktig for deg at du har arbeidet for akkurat den eller de organisasjonene du har gjort frivillig arbeid for, eller kunne du like gjerne gjort det samme arbeidet for andre organisasjoner som driver med lignende aktiviteter?

1. Viktig hvilken organisasjon arbeidet blir utført for
2. Kunne like gjerne gjort arbeidet for en annen organisasjon
3. Ikke sikker/ubesvart

Til alle:

Hold3

Hvor enig eller uenig er du i følgende påstand om deg og den organisasjonen du mener er viktigst for deg: Jeg stiller gjerne opp på bestemte tiltak organisasjonen setter i gang, men orker sjelden å delta i vanlig møtevirksomhet

1. Svært enig
2. Delvis enig
3. Verken eller
4. Delvis uenig
5. Helt uenig
6. Vet ikke

Frivillig arbeid for personer man ikke bor sammen med

Til alle:

FrivAnd1d1

Har du i løpet av de siste 12 månedene gitt ulønnet hjelp til noen du ikke bor sammen med? F.eks. hjelp til skyss, matinnkjøp, hagearbeid, rydding og vasking, tilsyn og pass, omsorg eller annen hjelp. Arbeidet regnes som ulønnet selv om man mottar symbolsk belønning som blomster, konfekt eller dekning av kostnader. (Flere svar mulig)

1. Ja, foreldre eller svigerforeldre
2. Ja, barn/svigerbarn eller barnebarn
3. Andre slektninger
4. Naboer, venner eller kollegaer
5. Andre
6. Nei

Hvis FrivAnd1d a < 6

FrivAnd1d2_b

Omtrent hvor mange timer brukte du de siste fire ukene på å hjelpe slektninger du ikke bor sammen med, naboer, venner eller kolleger?

Noter antall timer

Medlemskap i frivillige organisasjoner

Til alle:

OrgMed1

Er du medlem av frivillige organisasjoner på noen av følgende områder... Kunst, kultur, korps og kor? **For eksempel: Musikk, teater og dans, kunst, brukskunst og arkitektur, Historie, litteratur og språk, museer, samlinger og biblioteker, Tidsskrifter og medier, Andre kulturelle og kunstneriske aktiviteter**

1. Ja
2. Nei

OrgMed2

Er du medlem av frivillige organisasjoner på noen av følgende områder... Idrett og sport? **For eksempel: Alle typer idrett, sport og trim, skytterlag, bedriftsidrett og idrett for funksjonshemmede**

1. Ja
2. Nei

OrgMed3

Er du medlem av frivillige organisasjoner på noen av følgende områder... Hobby, fritid, utendørsaktivitet og sosiale foreninger, som f.eks., studentsamfunn, Turistforeningen pensjonistlag, Rotary eller Lions? **For eksempel: Friluftsliv og speideren, Motor- og båtforening, Dyreeierklubber, Pensjonistlag, Studentsamfunn (elev- og studentorganisasjoner plasseres i OrgMedl[3], Sosiale klubber (rotary, lions etc.) Andre hobby- og fritidsaktiviteter**

1. Ja
2. Nei

OrgMed4

Er du medlem av frivillige organisasjoner på noen av følgende områder... Utdanning, opplæring og forskning? **For eksempel: Barne- og ungdomsskoler (inkl. FAU i alle skoler, dugnader bare i private skoler), Videregående skoler, Folkehøgskoler, Universitet og høyskoler, Yrkesrettet/teknisk utdanning, Voksenopplæring og videreutdanning, Folkeforskning, Forskning og utvikling**

1. Ja
2. Nei

OrgMed5

Er du medlem av frivillige organisasjoner på noen av følgende områder... Helse, pleie og redningsarbeid? **For eksempel: Sykehus, Rehabilitering, Sykehjem, omsorgsbolig og hjemmetjeneste, Psykiatriske institusjoner, Polikliniske helsetjenester, Alternativ medisin, Redningsarbeid og ambulansetjenester, Rusbehandling skal oppgis i neste spørsmål.**

1. Ja
2. Nei

OrgMedl6

Er du medlem av frivillige organisasjoner på noen av følgende områder...

Sosiale tjenester og rusbehandling?

For eksempel: Barnehager, Røde kors, blå kors, norsk folkehjelp, Familierådgivning, Krisesentre og –telefoner, Tjenester for funksjonshemmede, Tjenester for eldre, Selvhjelp og frivillighetssentraler, Mat, klær og materiell hjelp til trengende

1. Ja
2. Nei

OrgMedl7

Er du medlem av frivillige organisasjoner på noen av følgende områder...

Natur-, miljø- og dyrevern?

For eksempel: Natur- og miljøvern, Områdevern og områdeforvaltning, Dyrevern, Veterinærtjenester

1. Ja
2. Nei

OrgMedl8

Er du medlem av frivillige organisasjoner på noen av følgende områder... Velforeninger, grendelag og nærmiljø? For eksempel: Forsamlingshus, (Borettslag og boligbyggerlag oppgis i neste spørsmål).

1. Ja
2. Nei

OrgMedl9

Er du medlem av frivillige organisasjoner på noen av følgende områder...

Borettslag og boligbyggelag?

For eksempel: Huseierforening

1. Ja
2. Nei

OrgMedl10

Er du medlem av frivillige organisasjoner på noen av følgende områder...

Rettighets-, støtte- og avholdsarbeid?

For eksempel: Funksjonshemmede og syke, Kvinnesak, Mållag, Etniske minoriteter, Svake/utsatte grupper (innsatte, fattige m.v.), Kampanjer og lobbyvirksomhet, Juridisk bistand og forbrukerorganisasjoner

1. Ja
2. Nei

OrgMed11

Er du medlem av frivillige organisasjoner på noen av følgende områder...

Politiske partier?

For eksempel: Ungdomspartier, Lokale lister

1. Ja
2. Nei

OrgMed12

Er du medlem av frivillige organisasjoner på noen av følgende områder...

Internasjonal utveksling, nødhjelp, bistand og menneskerettighetsarbeid?

Internasjonale vennskaps- og utvekslingsprogrammer

Internasjonalt nødhjelps- og bistandsarbeid

Menneskerettighets- og fredsarbeid

1. Ja
2. Nei

OrgMed13

Er du medlem av frivillige organisasjoner på noen av følgende områder...

Yrkes-, bransje- og fagforeninger?

For eksempel: Arbeidstakerorganisasjoner og profesjonsorganisasjoner, Arbeidsgiverorganisasjoner, Bransje- og nærings sammenslutninger, Produsentsamvirke, Elev- og studentorganisasjoner (studentsamfunn plasseres i OrgMedl[3])

1. Ja
2. Nei

OrgMed14

Er du medlem av frivillige organisasjoner på noen av følgende områder...

Religion og livssyn, inkludert Den norske Kirke?

Organisasjoner tilknyttet den norske kirke, Misjon, frikirke, katolsk kirke, Andre religioner, Livssynsorganisasjoner, også ikke-religiøse som humanetisk forbund

1. Ja
2. Nei

OrgMed15

Er du medlem av frivillige organisasjoner på noen av følgende områder...

Frivillige organisasjoner på andre områder enn de jeg har allerede har nevnt?

1. Ja
2. Nei

Hvis OrgMed15= 1

OrgMedl_sps

Hvilke andre?

Noter organisasjonsnavn

Pengegaver til frivillige organisasjoner

Til alle:

Oeksto5

Har du eller andre medlemmer av din husstand gitt pengegaver til frivillige organisasjoner på noen av følgende områder løpet av de siste 12 månedene? Forening innen... Helse, pleie og redningsarbeid?

For eksempel: Sykehus, rehabilitering, Pleie- og aldershjem, Psykiatriske institusjoner, Polikliniske helsetjenester, Alternativ medisin, Redningsarbeid og ambulansetjenester, Rusbehandling oppgis i neste spørsmål.

1. Ja
2. Nei

Oeksto6

Har du eller andre medlemmer av din husstand gitt pengegaver til frivillige organisasjoner på noen av følgende områder løpet av de siste 12 månedene? Forening innen... Sosiale tjenester og rusbehandling

For eksempel: Barnehager, Røde kors, blå kors, norsk folkehjelp, Familierådgivning, Krisesentre og -telefoner, Tjenester for funksjonshemmede, Tjenester for eldre, selvhjelp og frivillighetsentraler, Mat, klær og annen materiell hjelp til trengende

1. Ja
2. Nei

Oeksto12

Har du eller andre medlemmer av din husstand gitt pengegaver til frivillige organisasjoner på noen av følgende områder løpet av de siste 12 månedene? Forening innen... Internasjonal utveksling, nødhjelp, bistand og menneskerettighetsarbeid?

For eksempel: Internasjonale vennskaps- og utvekslingsprogrammer, Internasjonalt nødhjelps- og bistandsarbeid, Menneskerettighets- og fredsarbeid

1. Ja
2. Nei

Oeksto13

Har du eller andre medlemmer av din husstand gitt pengegaver til frivillige organisasjoner på noen av følgende områder løpet av de siste 12 månedene? Forening innen... Religion og livssyn?

For eksempel: Organisasjoner tilknyttet den norske kirke, Misjon, frikirke, katolsk kirke, Andre religioner, livssynsorganisasjoner, også ikke-religiøse som humanetisk forbund

1. Ja
2. Nei

Oeksto14

Har du eller andre medlemmer av din husstand gitt pengegaver til frivillige

organisasjoner på noen av følgende områder løpet av de siste 12 månedene?

Forening innen... Andre frivillige organisasjoner og foreninger?

Dette inkluderer alle organisasjoner som ikke er nevnt over

For hvert ja i Oeksto1:

Oeksto2

Omtrent hvor mye penger gav din husstand til frivillige organisasjoner i løpet av siste 12 måneder innenfor

Oppgi beløpet i kroner

[navn på område]

Slutt

Det var alt. Takk for at du tok deg tid til å hjelpe oss.

Vedlegg F: Registerinformasjon

Opplysning om koblinger ligger i informasjonsbrev som sendes til respondentene. På filen ligger følgende registervariabler:

Fra utdanningsregister (NUDB):

utdnivaa Utdanningsnivå fra register

Fra befolkningsregister (Bereg):

bosted Adresseopplysninger

fodtdat Fødselsdato

invkat Innvandringskategori

landreg Innvandrerbefolkningens landbakgrunn - verdensregion

fodeland Fødeland

sivstat Ekteskapelige status

statuskode Personens status (bosatt, død, utvandret...)

kjonn Kjønn

Husholdningsstørrelse

Personer under 18 år i husholdningen

AA-registeret, reg.nr. 255

Yrkeskode/stillingskode

Næringskode til arbeidsgiver

Fra inntektsregister (nyeste opplysninger)

Samlet inntekt, husholdning

Samlet inntekt, individuell

Inntekt etter skatt, husholdning

Inntekt etter skatt, individuell